

Upphovsrätt och standarder – så hänger det ihop.

Idag är hanteringen av standarder både enklare och mer riskabel

Med denna broschyr vill vi hjälpa dig som användare och köpare av nationella och internationella standarder från SIS, CEN och ISO att dra fördel av de möjligheter som tillgängligheten av standarder via Internet innebär. Och detta utan att du riskerar att bryta mot upphovsrätten och missbruka immateriella rättigheter.

Att inte respektera upphovsrätter och immateriella rättigheter kan innebära lagbrott och leda till rättsliga påföljder. Det leder också till att SIS och andra som är involverade i standardisering går miste om inkomster som återförs för utvecklingen av framtida standarder.

De internationella standardiseringsorganisationerna ISO och CEN liksom SIS, Swedish Standards Institute stöder skyddet av upphovsrätt både när det gäller verk som produceras på papper och i elektroniskt format. Vi arbetar aktivt för att främja upphovsrätten och för att garantera att okränkbarheten för alla typer av skapade arbeten upprätthålls. Samtidigt verkar vi för att säkerställa att standarder används så mycket som möjligt och att användarna kan köpa och utnyttja de standarder de behöver på ett effektivt och korrekt sätt.

Därför har standarder upphovsrätt/copyright

Vare sig det är avsiktligt eller omedvetet bryter ett stort antal standardanvändare mot upphovsrättslagstiftningen genom att reproducera och/eller vidare distribuera standarder. Medverkan till brott mot upphovsrätten leder till utebliven inkomst för de organisationer som utvecklar och distribuerar standarder. Detta kan också äventyra själva standarderna genom att utsätta dem för risk för manipulation och/eller oavsiktliga ändringar; du ska alltid kunna lita på en standard.

SIS startade webbförsäljning för flera år sedan för att tillgodose våra kunders krav på snabb och bekväm åtkomst till standarder. Tyvärr har tekniken

gjort olaglig kopiering enklare och Internetdistribution har också ökat möjligheten att standarder anskaffas eller distribueras på ett olagligt sätt.

Standarder säljs för att bidra till finansieringen av själva den process som leder till att de utvecklas. ISO:s och CEN:s medlemmar antar också de internationella standarderna som nationella standarder och säljer dessa för att bidra till finansieringen av sina egna nationella standardiseringsarbeten. Därför är ett upphovsrättskydd på många nivåer nödvändigt för uthålligheten hos det internationella standardiseringssystemet.

Vad är upphovsrätt/copyright?

Upphovsrätt (copyright) definieras i NE, Nationalencyklopedin; *”Den ensamrätt som författare och andra upphovsmän har till sina verk. Enligt regeringsformen har författare, konstnärer och fotografer rätt till sina verk. Närmare regler finns i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (även kallad upphovsrättslagen). Motsvarande lagstiftning finns numera i de flesta länder. Den svenska lagstiftningen överensstämmer i allt väsentligt med den i de övriga nordiska länderna och inom EU.”*

Enkelt uttryckt skyddar upphovsrätten ägarskapet och identiteten för upphovsmannens arbete.

Överträdelse mot upphovsrätten inträffar när immateriella rättigheter reproduceras, sänds i radio eller television, översätts eller anpassas utan uttryckligt tillstånd av upphovsmannen eller den grupp/individ som har tillstånd att hantera materialet i fråga.

Här är de vanligaste regelbrotten

Ett av skälen till att det är så svårt att upprätthålla respekten för upphovsrätt på Internet är att det finns så många sätt att bryta mot reglerna – medvetet eller av misstag. Medan musikindustrins kamp för upphovsrätt har riktat uppmärksamheten på peer-to-peer-fildelningstekniker, finns det otaliga andra sätt att kränka immateriella rättigheter. När det gäller standarder är några av de vanligaste överträdelseerna av upphovsrätten följande:

- Lösenordsmissbruk – delning av lösenord som har utfärdats till en enskild användare för användning på en specifik webbplats som säljer standarder.
- Olaglig distribution av kopior av standarder – antingen genom e-post eller genom spridning av papperskopior av den inköpta standarden.
- Uppladdning av inköpta standarder – antingen till en allmänt åtkomlig Internetplats eller på en organisations intranät så att de blir tillgängliga för en stor grupp användare.

Så använder du standarder på rätt sätt – se sidan sid 6.

Våra förebyggande åtgärder

Det är praktiskt taget omöjligt att spåra alla som skaffar sig åtkomst till olagliga versioner av standarder, men ett antal olika tekniker har visat sig effektiva för att hindra olaglig delning eller reproduktion av standarder. ISO, CEN och SIS och andra standardiseringsorganisationer gör bland annat följande:

Vi höjer medvetenheten – Vi vill säkerställa att kunderna och användarna känner till fakta om upphovsrätt och förstår konsekvenserna av upphovsrättsöverträdelser.

Därför har SIS, CEN och ISO beslutat att tydligare poängtera att de internationella standarder som vi publicerar är upphovsrättskyddade genom att placera väl synlig information om att produkternas upphovsrätt är skyddad.

Vi tar hjälp av lagen – I de fall där överträdelser kan konstateras vidtas ett antal åtgärder. De inkluderar information till den enskilde och dennes organisation om den situation som uppstått och

upplysning om konsekvenserna samt vägledning för att begränsa vidare överträdelser.

Vi jobbar med förvaltning av digitala rättigheter (DRM) – Det finns för närvarande ett antal olika DRM-tekniker som används för att skydda standarder från överträdelser mot upphovsrätten. Digitala vattenmärken är en av de tekniker som valts. Andra tekniker som förhindrar att filer ändras, delas eller kopieras har också använts i samband med erbjudanden som "betala per visning" eller abonnemangstjänster.

Vi produktutvecklar – Att göra de lagliga versionerna av standarder mer eftertraktade och användbara än kopior är en metod som används av ett antal distributörer av internationella och nationella standarder. Vi på SIS erbjuder många olika alternativ till kunder och användare av standarder så att de på ett lagligt sätt ska kunna använda standardernas innehåll. Exempel ges på följande sidor.

Vattenmärken gör det enklare och tydligare

Digitala vattenmärken som innehåller identifieringsuppgifter är en läsarvänlig teknik som har valts för att skydda upphovsrätten för internationella standarder.

Vattenmärket läggs till i ett dokument för att identifiera dess rättmätiga licensinnehavare. Särskilt i fråga om nedladdade standarder är användning

av ett vattenmärke ett sätt att namnmärka varje standard som laddas ned. Vattenmärket visar vanligtvis namnet på kunden och dennes företag/organisation samt nedladdningsdatum på varje sida av standarden. Det visar att du som namngiven kund är den rättmätiga licensinnehavaren av den standarden (se exempel nedan).

SIS enanvändarlicens/single user license: INFORMATIONSBOLAGET AB
Beställd av/ordered by Maria Johansson.
Kundnummer/Customer number 456789. 2007-09-25

SS-ISO/IEC 27001:2007 (Sv)

Informationsteknik – Säkerhetstekniker – Ledningssystem för informationssäkerhet – Krav

VIKTIGT – Denna publikation utger sig inte för att innefatta alla nödvändiga villkor i ett avtal. Användare ansvarar själva för dess korrekta tillämpning. Efterlevnad av en internationell standard innebär inte i sig befrielse från rättsliga förpliktelser.

1 Omfattning

1.1 Allmänt

Denna standard omfattar alla typer av organisationer (t.ex. affärsverksamheter, myndigheter, ideella organisationer). Denna internationella standard anger kraven för att upprätta, införa, driva, övervaka, granska, underhålla och förbättra ett dokumenterat LIS inom ramen för organisationens totala verksamhetsrisker. Den anger krav för införandet av säkerhetsåtgärder anpassade till behoven hos enskilda organisationer, eller delar av dem.

LIS är utformat för att säkerställa valet av tillräckliga och proportionerliga säkerhetsåtgärder som skyddar informationstillgångar och inger förtroende hos intressenter.

ANM. 1 Omnämning av "verksamhet" i denna internationella standard bör ges en vid tolkning syftandes på de aktiviteter som är centrala för syftet med organisationens existens.

ANM. 2 SS-ISO/IEC 27002:2005 ger vägledning för införande som kan användas när säkerhetsåtgärder utformas.

1.2 Tillämpning

Kraven som framläggs i denna internationella standard är generella och avsedda att kunna tillämpas på alla organisationer, oavsett typ, storlek och egenskaper. Att utelämnas något av de krav som anges i avsnitten 4, 5, 6, 7 och 8 är inte godtagbart då en organisation hävdar överensstämmelse med denna internationella standard.

Varje uteslutning av krav som anses nödvändiga för att uppfylla kriterier för riskacceptans måste motiveras, och det måste styrkas att tillhörande risker har godkänts av ansvariga personer. När uteslutningar görs får det inte hävdas att kraven i denna standard uppfylls, om inte sådana uteslutningar saknar betydelse för organisationens förmåga och/eller ansvar att tillhandahålla informationssäkerhet som uppfyller de säkerhetskrav som bestäms genom riskbedömning och tillämpliga författningskrav eller andra legala krav.

ANM. Om en organisation redan har ett fungerande ledningssystem för sin verksamhet (t.ex. enligt SS-EN ISO 9001 eller SS-EN ISO 14001) är det i de flesta fall lämpligast att uppfylla kraven i denna standard inom det befintliga lednings- eller verksamhetssystemet.

Svensk ANM. Författningskrav innefattar krav i lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter.

2 Normativ hänvisning

Följande hänvisning är nödvändig för tillämpning av detta dokument. För daterade hänvisningar gäller endast den utgåva som anges.

ISO/IEC 27002:2005, *Information technology – Security techniques – Code of practice for information security management*

Svensk ANM. ISO/IEC 27002:2005 är översatt och fastställd som svensk standard SS-ISO/IEC 27002:2005, *Informationsteknik – Säkerhetstekniker – Riktlinjer för styrning av informationssäkerhet*

Rätt sätt att använda standarder:

1 Här är dina **begränsade** rättigheter för användande

När du beställer en standard i elektroniskt format på www.sis.se beskrivs dessa rättigheter i ett licensavtal som du ska läsa och godkänna innan du får behörighet att ladda ned det önskade dokumentet.

Vanligtvis får du endast skriva ut ett exemplar och du har inte tillstånd att göra kopior av eller överföra den elektroniska fil som du har köpt. Du får heller inte reproducera delar av den.

Dessa regler och rättigheter gäller även för dig som väljer att köpa tryckta standarder.

2 Här är dina **utökade** rättigheter för användande

SIS erbjuder många olika alternativ till företag, myndigheter och andra standardanvändare som behöver använda innehållet i standarder i större omfattning:

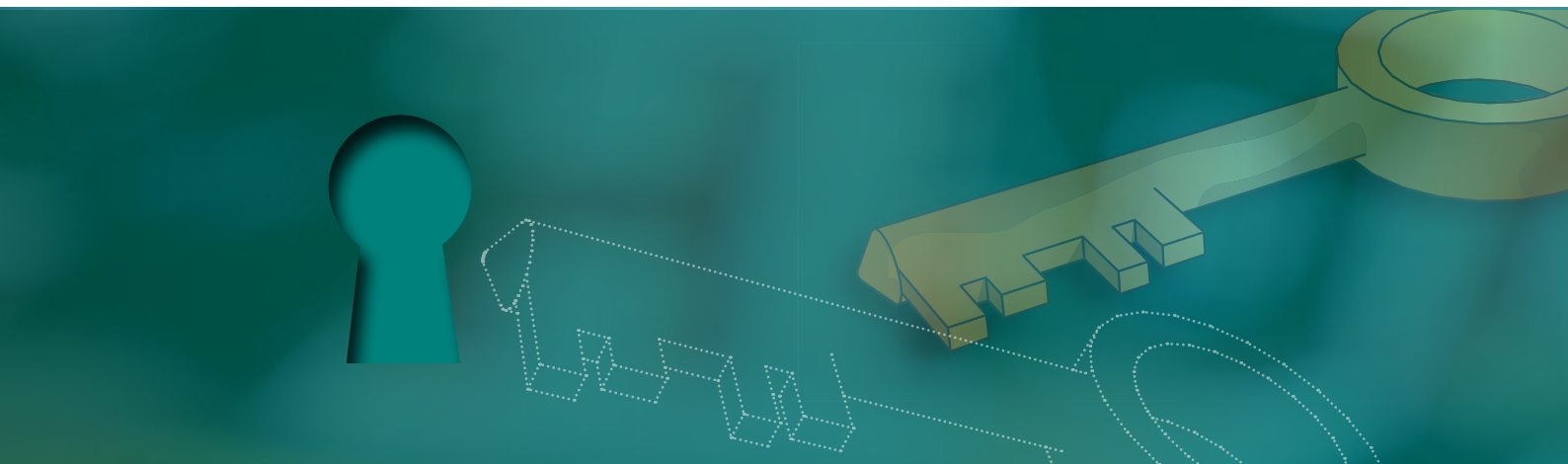
- **Kopior** – Behöver du kopior på en redan köpt standard, kontakta SIS Förlag.
- **Utdrag** – Önskar du göra utdrag ur delar av en standard för att infoga den i till exempel företagets interna dokumentation, instruktionsböcker eller manualer kan du kontakta SIS så tar vi fram ett tillstånd för detta. Vi uppmuntrar användning av standarder i företagsdokumentation. Beroende på utdragets omfattning ges tillstånd från fall till fall.

- **Citat** – Att citera standarder uppmuntras så länge källa anges och eventuella nödvändiga royaltyöverenskommelser har träffats med SIS.

- **Lagring av elektroniska kopior av standarder på ett intranät för intern användning och delning mellan anställda** – SIS erbjuder lösningar för nätverksanvändning av standarder på till exempel intranät i syfte att ge kostnadseffektiva och användarvänliga åtkomsträttigheter.

Dessa regler och rättigheter gäller även för dig som väljer att köpa tryckta standarder.

Om du vill veta mer hur du skaffar ytterligare rättigheter eller om du har frågor som rör upphovsrätt är du alltid välkommen att kontakta SIS Förlag AB.

Ytterligare information

På www.sis.se och www.iso.org hittar du ytterligare information om standarder och copyright. Information om upphovsrättsfrågor i allmänhet finns också hos Världsoorganisationen för den intellektuella äganderätten, WIPO, www.wipo.int.

Om SIS

En kund till SIS har möjlighet att påverka standarders inriktning och innehåll samt få tillgång till och kunskap om standarder och deras tillämpning.

Delta och påverka. Som medlem i SIS, Swedish Standards Institute, har du möjlighet att delta i nya och pågående europeiska, globala och nationella standardiseringsprojekt. Standardiseringen erbjuder även andra tjänster, bland annat skräddarsydda lösningar för till exempel bransch- och företagsstandarder samt rådgivning. SIS deltar mycket aktivt i det internationella arbetet i såväl ISO globalt som CEN i Europa.

Ta del av det färdiga arbetet. Hos SIS Förlag kan du enkelt via www.sis.se eller vår kundtjänst ta del av all världens standarder. Vårt förlag erbjuder också ett brett utbud av handböcker och e-tjänster som är anpassade för dina behov.

Öka förståelsen och förbättra genomslaget.

Vårt utbildningsföretag, SIS Forum, erbjuder dig öppna och kundanpassade utbildningar kring innehåll och tillämpning av standarder i Sverige och internationellt.

ISO, International Organization for Standardization, med huvudkontor i Genève i Schweiz, är världens största organisation för utveckling av

standarder. ISO är ett nätverk av nationella standardiseringsorgan från 157 länder. ISO-standarder medverkar till att göra tillverkning av och handel med produkter och tjänster mer effektiv.

CEN, the European Committee for Standardization, har sitt huvudkontor i Bryssel. CEN har 30 medlemsländer.

CEN tar fram europastandarder som underlättar utbytet av varor och tjänster inom EU och EFTA.

När det gäller europeiska standarder, så måste de nationella medlemmarna, där SIS är en av dem, fastställa dessa som nationella standarder. Därför ser en nationell standard, som även är Europa-standard, likadan ut i alla de europeiska medlemsländerna, både när det gäller tekniskt innehåll och nummer.

SIS ansvarar för 145 internationella ISO-sekretariat och 92 europeiska CEN-sekretariat.

Standarder ger lösningar och fördelar för nästan alla verksamhetssektorer, bland annat jordbruk, bygg och anläggning, mekanisk konstruktion, tillverkning, distribution, transport, medicinsk utrustning, informations- och kommunikationsteknik, miljö, energi, kvalitetssäkring, bedömning av överensstämmelse och tjänster.

Texten i denna broschyr är en bearbetning av två publikationer; "Navigating Copyright in a Digital World" och "Copyright, standards and the Internet". Utgivna av Standards Council of Canada, ISO:s medlemsorganisation i Kanada, och Canadian National Committee of the IEC samt ISO och IEC i Genève.

Dra fördel av de möjligheter som tillgängligheten av standarder innebär och gör det utan att du riskerar att bryta mot upphovsrätten och missbruka immateriella rättigheter. Med denna broschyr vill vi ge dig som användare och köpare av nationella och internationella standarder från SIS, CEN och ISO en vägledning.

Standarder skapar större marknader och standarder hjälper till att etablera ett gemensamt sätt att arbeta. Det främjar handel över gränser och bidrar till att processer och produkter blir säkrare.

SIS, Swedish Standards Institute
Telefon: 08-555 520 00
E-post: info@sis.se

SIS Förlag AB
Telefon: 08-555 523 10
E-post: sis.sales@sis.se

SIS Forum AB
Telefon: 08-555 522 00
E-post: forum@sis.se

www.sis.se

Postadress: 118 80 Stockholm
Besöksadress: Sankt Paulsgatan 6

